

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตาม การภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอโดยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และบรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยมีหลักการ คือ “ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ” และเหตุผล คือ “เนื่องจากได้มีการทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศและการดำเนินการตาม FATCA เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศในระยะยาว สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาดังกล่าวเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง รวมทั้งกำหนดหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง มีมติรับหลักการแห่งร่างและตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐) ต่อมาคณะกรรมาธิการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาในการพิจารณา จำนวน ๒ ครั้ง โดยตามมติที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ขยายเวลาพิจารณาออกไป ๖๐ วัน และมติที่ประชุม ครั้งที่ ๔๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ขยายเวลาพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐) เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วได้รายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และในวาระที่สามมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, <http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/sec/13/sp5/act.pdf>)

อนึ่ง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ต้องตราขึ้นภายใต้ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีจำนวนไม่กี่ปีกฎหมาย แต่มีความสำคัญมากต่อประเทศไทยและประชาชน อีกทั้งมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเกือบทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ นอกจากนี้ สาระสำคัญของกฎหมายซึ่งอยู่ในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ กลับไปให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวง ซึ่งมาตรา ๓ ได้กำหนดให้มีการออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของสถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานข้อมูล และมาตรา ๔ ยังได้กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรวบรวมและนำส่งข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ด้วยเหตุนี้พระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวงจึงเป็นหัวใจและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องมีสาระ รายละเอียดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบและเหมาะสมเพื่อไม่ให้เป็นภาระสร้างภาระให้แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเกินความจำเป็น ในการนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้เห็นถึงความสำคัญของการออกพระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้น และเพื่อประโยชน์ของประเทศ ไทย คณะกรรมการวิสามัญจึงได้ให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐไปดำเนินการยกร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงดังกล่าวร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้มีการเชิญผู้แทนจากส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมาร่วมพิจารณาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งได้มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านพิจารณาแล้วเสร็จจนได้ร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงดังปรากฏตามภาคผนวก (ก) และ (ข) ที่แนบมาพร้อมกับรายงานฉบับนี้ ทั้งนี้ร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงตามภาคผนวก (ก) และ (ข) ที่อนุวัติการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้นได้ผ่านการพิจารณาและรับฟังความเห็นและได้รับความเห็นชอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ดังนั้น คณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องนำร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงตามที่คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอมาพร้อมนี้แล้วเพื่อตราเป็นกฎหมายลำดับรองต่อไป

๒. กรณีที่มีปัญหาการตีความว่าบุคคลใดจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลตามพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ การกำหนดให้บุคคลใดเป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องเป็นไปตามความตกลง FATCA แต่โดยที่ความตกลง FATCA ได้กำหนดรายละเอียดของผู้มีหน้าที่รายงานไว้จำนวนมากทั้งตามลักษณะของสถาบันการเงินและลักษณะของการประกอบกิจการ ประกอบกับมีข้อยกเว้นไว้จำนวนมากเช่นเดียวกัน ซึ่งเมื่อนำรายละเอียดของความตกลง FATCA มาพิจารณาประกอบกับกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและองค์กรธุรกิจต่าง ๆ แล้ว คณะกรรมการวิสามัญจึงเห็นควรตั้งข้อสังเกตว่า ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดผู้มีหน้าที่รายงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้สมควรกำหนดเฉพาะบุคคลซึ่งความตกลงได้ระบุไว้อย่างชัดเจนแล้วเท่านั้น โดยในกรณีที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเจรจากับคู่ภาคีของความตกลง FATCA เพื่อให้เกิดความชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้

๓. ปัญหาความแตกต่างระหว่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อาทิ (๑) การแปลความหมายของคำว่า “gross” ที่ปรากฏอยู่ในตัวบทของความตกลง FATCA ใน Article 2, section 2 a) (5) (A) ซึ่งประเทศไทยแปลว่า รายได้สุทธิ แต่ความหมายที่ถูกต้องคือ รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายหรือรายได้รวม และ (๒) คำนิยามของ “มูลค่าเงินสดไม่รวมถึงการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ตามการจัดจำหน่ายกรมธรรม์กลุ่ม” แต่ข้อความฉบับภาษาอังกฤษตาม Article 1, section Z (3) หมายถึง “มูลค่าเงินสดไม่รวมถึงการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือเงินคืนตามประสบการณ์จากการรับประกันภัยของกรมธรรม์ประกันภัยแบบกลุ่ม”

จึงหมายความว่ามูลค่าเงินสดไม่รวมถึงเงินปันผลที่จ่ายให้ผู้เอาประกันภัยรายบุคคล (รายเดี่ยว) และเงินปันผลที่จ่ายให้ผู้ถือกรมธรรม์กลุ่ม ดังนั้นหากอ้างอิงคำนิยามภาษาไทยเพียงอย่างเดียวจะมีผลให้ต้องนำเงินปันผลที่จ่ายให้ผู้เอาประกันภัยรายบุคคลไปรวมในยอดมูลค่าเงินสดที่ต้องรายงานด้วย ในการนี้ คณะกรรมการวิสามัญตั้งข้อสังเกตว่า เห็นควรให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างความตกลง FATCA ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยแจ้งความไม่สอดคล้องกันไปยังกรมสรรพากรสหรัฐอเมริกา เพื่อร่วมกันแก้ไขให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาและกฎกระทรวงที่จะตราขึ้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำให้สอดคล้องกับความตกลง FATCA ที่ได้เจรจาแก้ไขแล้วด้วย

๔. กรณีการตรากฎกระทรวงเพื่อกำหนดวิธีการให้ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องรายงานข้อมูลผ่านระบบ IDES อันเป็นระบบของกรมสรรพากรสหรัฐอเมริกาใช้เป็นช่องทางในการรับและส่งข้อมูลกับประเทศที่เป็นคู่สัญญาตามความตกลง FATCA ซึ่งมีแต่ภาษาอังกฤษนั้น จะส่งผลเป็นการสร้างภาระที่เกินสมควรแก่ผู้มีหน้าที่รายงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้บางกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษหรือด้านคอมพิวเตอร์ ในการนี้ การออกกฎกระทรวงของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานข้อมูลนั้น จำเป็นที่จะต้องกำหนดรูปแบบโดยใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษาอังกฤษด้วยเนื่องจากเป็นกฎหมายไทยและใช้บังคับกับคนไทย นอกจากนี้ รัฐควรอำนวยความสะดวกโดยกำหนดให้สามารถรายงานได้ทั้งในรูปแบบเอกสารและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายโดยไม่จำเป็น

๕. คณะกรรมการวิสามัญได้รับทราบเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ (Local Guidance) ตามความตกลง FATCA เช่นเดียวกับประเทศอื่นซึ่งได้เข้าเป็นภาคีความตกลง FATCA กับสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เนื่องจากความตกลง FATCA มีความซับซ้อนและมีประเด็นในทางปฏิบัติมากมายหลายเรื่อง หลายประการ กรณีจึงสมควรต้องมีคำอธิบายหรือชี้แจงประเด็นที่อาจเป็นข้อสงสัยของผู้ที่อยู่ในบังคับของกฎหมายเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องครบถ้วน คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามความตกลง FATCA จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและควรถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลง FATCA ในการนี้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรต้องดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนเพื่อจัดทำคู่มือดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็วและสอดคล้องกับร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงที่คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาแล้ว

๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความสำคัญต่อประเทศไทย และมีผลกระทบต่อประเทศ ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นที่รัฐและหน่วยราชการทุกหน่วยต้องร่วมมือช่วยกันผลักดันและดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากความตกลงนี้ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา , http://www.senate.go.th/bill/bk_data/306-5.pdf)

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอและแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบ ความว่า

๑. กระทรวงการคลังได้จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดผู้มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของสถาบันการเงินที่มีหน้าที่รายงานข้อมูลตามความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. (พระราชบัญญัติฯ) ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ และได้มีการนำเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ พิจารณาด้วยแล้ว ซึ่งกระทรวงการคลังจะได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ประเด็นความแตกต่างระหว่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA (ความตกลง FATCA) ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้น ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการประสานกับเจ้าหน้าที่กระทรวงการคลังของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อขอดำเนินการปรับปรุงในส่วน of คำแปลในฉบับภาษาไทยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของความตกลง FATCA

๓. สำหรับประเด็นการจัดทำร่างกฎกระทรวงเพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการรายงานข้อมูลตามความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติฯ และการจัดทำกรรายงานข้อมูลผ่านระบบ IDES นั้น กระทรวงการคลังได้นำส่งข้อสังเกตดังกล่าวเพื่อให้กรมสรรพากรดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปแล้ว

๔. ประเด็นการจัดทำคู่มือสำหรับสถาบันการเงินไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามความตกลง FATCA นั้น ปัจจุบันกระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตามความตกลง FATCA แล้ว ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคเอกชนเพื่อร่วมกันจัดทำคู่มือการดำเนินการของภาคเอกชนตามความตกลง FATCA ให้เป็นไปอย่างครบถ้วนและถูกต้อง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, http://www.senate.go.th/bill/bk_data/306-7.pdf)

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้ทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยจึงมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศในระยะยาว สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาดังกล่าวเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง รวมทั้งกำหนดหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยาม เช่น คำว่า “**ความตกลง**” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
 แนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ “**ผู้มีหน้าที่รายงาน**” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย ผู้ประกอบธุรกิจ

สัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตติดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และบุคคลอื่นใดที่ประกอบธุรกิจรับฝากหลักทรัพย์ รับฝากเงิน หรือดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการลงทุน ทั้งนี้ เฉพาะประเภท ลักษณะ ขนาด หรือที่มีการให้บริการหรือธุรกรรมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องสอดคล้องกับความตกลง “ข้อมูลที่ต้องรายงาน” หมายความว่า ข้อมูลตามรายการที่กำหนดในข้อ ๒ ของความตกลงที่อยู่ในความครอบครองของผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นต้น (มาตรา ๓)

๒. กำหนดเพื่อให้บรรลุตฤประสงค์ของความตกลง ให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่รวบรวมและนำส่งข้อมูลที่ต้องรายงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ “เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ” ตามพระราชบัญญัตินี้ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีกระทรวงการคลังเพื่อปฏิบัติการตามความตกลง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจไว้ ๔ ข้อ ดังนี้ (มาตรา ๕)

๑) แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ต้องรายงานให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ตามระยะเวลาและวิธีการที่กำหนดในความตกลง

๒) เปิดเผยข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยหรือรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแลกเปลี่ยนตามความตกลงให้หน่วยงานของรัฐที่ร้องขอเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๓) สั่งให้กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือพนักงานของผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่รายงานมารายงาน ให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ เพื่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๔) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

๔. กำหนดในกรณีที่มีบุคคลใดขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจรับรองสถานะว่าเป็นหรือไม่เป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรองสถานะให้บุคคลดังกล่าวโดยเร็ว ทั้งนี้ การขอและการออกหนังสือรับรองสถานะของบุคคลดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๖)

๕. กำหนดในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจว่าผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงานระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ถ้าหากผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๗)

๖. กำหนดในกรณีที่ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลที่ต้องรายงานที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยหรือรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแลกเปลี่ยนตามความตกลงแล้วนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘)